



Wikipedisté na památku rodině  
prof. Sokola





## Zemřel nejznámější český wikipedista, profesor Jan Sokol

Minulý týden, dne 16. února 2021, zemřel filosof, pedagog a ovšem také wikipedista Jan Sokol. Co tato výrazná osobnost přinesla české Wikipedii a našemu spolku, jehož byl čestným členem? Dovolím si napsat trochu osobních slov.[1]

Komunita přispěvatelů české Wikipedie přišla o svou nejvýraznější osobnost. Profesor Jan Sokol editoval Wikipedii celých 14 let a jeho stopa je opravdu značná. Nejenže napsal a vylepšil tisíce článků, vedle toho také při každé příležitosti o Wikipedii mluvil na veřejnosti a do médií, informoval, obhajoval, vysvětloval.[2] Wikipedii vnímal jakou důležitou součástí dnešní společnosti.

Jana Sokola jsem neznal natolik, abych o něm mohl psát obsáhlý nekrolog, takových textů již vyšla celá řada od povolanějších lidí. Nicméně jsem měl příležitost ho poznat osobně (jsme vzdálení příbuzní), akademicky (jako student Univerzity Karlovy), jako spolupracovníka (při zakládání programu Senioři píší Wikipedii) a samozřejmě jako kolegu-wikipedistu.

Začnu vzpomínkou akademickou. Před lety, při jedné přednášce otevřené široké veřejnosti, ho během výkladu přerušil jeden z účastníků. Vychrlil několik zcela zcestných myšlenek, až jsme se všichni v sále pomalu chytali za hlavu. Pan profesor nechal tomuto člověku plný prostor a snažil se s ním klidně, ale jasně a věcně diskutovat (ač to šlo obtížně). V tu chvíli to na mě působilo skoro jako slabost, nedostatek asertivity. Vždyť jsme tou „zbytečnou anabází“ s nějakým bláznem přišli možná o čtvrt hodiny jinak zajímavého výkladu. Nicméně s odstupem času je právě toto jeho uvážlivé jednání to nejvýraznější, co si z oné přednášky pamatuji.

Tuto příhodu vzpomínám proto, že vystihuje Sokolovy charakteristické vlastnosti: schopnost naslouchat, brát druhé vždy vážně, nepovyšovat se. Právě tyto jeho vlastnosti provázely i celou jeho činnost v komunitě wikipedistů a domnívám se (a řada kolegů-wikipedistů to vidí stejně), že tímto vlastním příkladem výraznou měrou přispíval ke kultivaci celého našeho wiki-prostředí. Nezištně pomáhal nováčkům,[3] reagoval na prosby o pomoc, účastnil se komunitních debat o pravidlech a když po někom něco opravoval, často raději přidal vysvětlující komentář. Nebyl ale benevolentní, podílel se na náročném a nevděčné práci „patroly“[4] a pomáhal Wikipedii chránit před spamem nebo nepodloženým obsahem. Nikdy se neoháněl svým titulem nebo autoritou, vždy jsme pro něj byli kolegové – jak to koneckonců má mezi wikipedisty být.

Co do počtu příspěvků patřil Jan Sokol, uživatelským jménem Sokoljan, mezi několik desítek nejaktivnějších českých wikipedistů. Věnoval se především již existujícím článkům, kterých vylepšil skoro 15 tisíc.[5] Nebál se náročných a důležitých témat, což je vidět na návštěvnosti těchto článků. Každý den si je v průměru otevře 175 tisíc lidí! Vedle toho založil 1921 článků nových,[6] každý jednotlivý s průměrnou celkovou (tedy ne denní) návštěvností skoro 10 tisíc čtenářů.[7] Při jednom z mnoha rozhovorů do médií, které Jan Sokol za svůj život dal, se zmínil, že kdyby se místo Wikipedie věnoval běžnému akademickému psaní, dělalo by to slušnou řádku knih navíc. Pokud bychom se pokusili o velmi hrubý přepočítání, tak jím vložených 17,3 milionů bajtů by na papíře dělalo asi 35 knih o 200 stranách.

Není divu, Jan Sokol Wikipedii skutečně žil a věnoval jí posledních 14 let svého života ohromné množství času. Jen prostý přepočítání jednotlivých editací, kterých celkem uložil přes 34 tisíc, vychází na úctyhodných 6,7 editací denně.[8] A nevěnoval se pouze Wikipedii: na opomíjených sesterských projektech Wikicitátech a Wikislovníku publikoval desítky příspěvků, stejně tak přidával své fotografie do úložiště obrázků Wikimedia Commons.[9]

Přes všechny ty obdivuhodné statistiky bych nerad zůstal jen u čísel a vrátil bych se k celkovému přínosu a vlivu, který Jan Sokol na českou Wikipedii měl. Už podle bezprostředního ohlasu wikipedistů je jasné, že jeho smrt v české komunitě silně zarezonovala. Wikipedisté se hned začali domlouvat, jakým způsobem památku Jana Sokola uctít. Logo české Wikipedie tak na pár dní doplnila černá stužka a článek o Janu Sokolovi byl doplněn o odkaz na kondolenční knihu, kam během týdne přispělo osobní vzpomínkou přes 70 českých wikipedistů a wikipedistek. Byly zmíněny i takové detaily, že Jan Sokol po sobě zanechal jeden rozpracovaný článek (na téma chlazení) a že by bylo hezké štafetu převzít a článek dokončit. Sokolovo jméno možná také ponese jedno z uživatelských vyznamenání.

Wikipedista Jan Sokol byl jednou z mála veřejně známých osobností, která se české Wikipedii systematicky věnovala, a určitě tou nejznámější.[10] Byl tak vlastně určitou anomálií v rámci encyklopedie tvořené jinak „anonymy“, obyčejnými lidmi. Nicméně právě touto svou jinakostí dokazoval, že takovéto odvážné, radikálně otevřené společenství funguje právě tehdy, když je založeno na důvěře a na společném zájmu. Už jenom svou přítomností

a lidským přístupem pomáhal naplňovat myšlenku Wikipedie jako komunitního, svým způsobem utopického prostoru, kde se jako rovný s rovným baví školák s profesorem, kde i školák může po profesorovi opravit překlep a společně tvořit vědění, které se neuzavírá do elitní slonovinové věže, ale pulzuje životem celosvětové sítě.

Jan Sokol nám pomáhal tvořit komunitu, která naplňuje a možná překračuje ideály akademické a vědecké obce a jde ještě dál, přispívá k aktivní a zdravé občanské společnosti, založené ne na zásluhovosti, ne na titulech, dokonce ani ne na schopnostech, ale na vzájemné důvěře a podpoře, na společné myšlence – aby mohl každý člověk svobodně přistupovat a přispívat k veškerým lidským znalostem. To vše dělal se samozřejmým respektem k druhým, ať už je znal osobně, nebo jen virtuálně jako kolegy-wikipedisty. Děkujeme, pane profesore, že jste v tom byl s námi.

– Vojtěch Veselý

## Poznámky

- [1] A prostřednictvím poznámek dodat pár neosobních, ale vypovídajících čísel a odkazů.
- [2] Zřejmě prvně o Wikipedii mluvil v říjnu 2008 v České televizi (pasáž o Wikipedii začíná v čase 17:10), naposledy pak v srpnu loňského roku. V roce 2010 s ním vyšel rozhovor v našem spolkovém časopise. Wikipedii také v roce 2019 věnoval k osmnáctinám narozeninový článek.
- [3] Kromě „běžných“ nováčků občas vypomohl i účastníkům našich studentských či seniorských programů; ti se pak často velice divili, kdo po nich článek editoval!
- [4] Patrolářem byl od srpna 2016, ale kontrole posledních změn se věnoval už dlouho před tím.
- [5] Na začátku se věnoval především filosofii; hesla od Aristotela po fenomenologii – to vše je z velké části jeho práce. Postupem času zabrousil i do mnoha dalších oborů.
- [6] Z těch posledních zmiňme např. umělecké řemeslo kovotlačitelství nebo biografii nedávno zesnulé filosofky Evy Formánkové.
- [7] Tyto a předchozí statistiky jsou spočítány pomocí nástroje Event Metrics. Zahrnují jeho hlavní účet Sokoljan i jeho druhý, pomocný účet Sokoljan2. Sledovány jsou editace pouze v hlavním jmenném prostoru, a to na všech Wikipediích, dále na Wikimedia Commons a na Wikidatech.
- [8] První editaci provedl 7. ledna 2007, poslední 4. února 2021. To je přesně 5143 dní. Za tu dobu provedl pomocí svých dvou účtů  $33\,674 + 921 = 34\,595$  editací, tj. v průměru 6,73 editací denně.
- [9] Příspěvky na Wikicitátech, příspěvky na Wikislovníku. Na Wikimedia Commons především upravoval již nahrané fotky, věnoval se sakrálním památkám, nezapřel ale ani své hodinářské řemeslo a občas přidal i nějaký ten archivní snímek.
- [10] Z dalších encyklopedicky významných wikipedistů, kteří se na tvorbě encyklopedie výrazně podíleli, určitě stojí za zmínku Antonín Vítek, též již zesnulý.

## **Vyjádření Rady spolku Wikimedia Česká republika**

Rada WMČR vyjadřuje nejhlubší zármutek nad zprávou o úmrtí profesora Jana Sokola. Pan profesor byl přední český filosof a intelektuál, ale byl také aktivním wikipedistou. Poprvé českou Wikipedii editoval již v roce 2007 a jeho prvním příspěvkem byl příznačně článek o filosofovi Janu Patočkovi. Aktivním wikipedistou zůstal i nadále, během následujících let následovalo dalších více než 30 tisíc editací, jeho poslední editace je z 4. února 2021, tedy pouhé dva týdny před jeho úmrtím. Na české Wikipedii mimo jiné založil téměř 2 tisíce článků. O své práci na Wikipedii také často mluvil v médiích i jinde, zmiňoval ji i ve svých vysokoškolských přednáškách.

Pan profesor byl také od roku 2014 čestným členem spolku WMČR a mimo jiné několikrát přednášel na Wikikonferenci, kterou náš spolek pořádá. Osobně také zaštil projekt našeho spolku Senioři píše Wikipedii. Rada WMČR tedy panu profesorovi vyjadřuje velké poděkování i za jeho dlouholetou a plodnou aktivitu na české Wikipedii.



Bylo mi ctí Vás zde poznat. Díky za Vaše rozumné a moudré postřehy, kvalitní příspěvky, díky za Vaši pokoru. Ve víře a naději na brzké shledání u Pána,

– Vojtasaf

Vážený pane profesore, děkuji za vše, co jste pro Wikipedii vykonal. Bylo mi potěšením se zde s Vámi potkávat. Vaše připomínky pro mě vždy byly přínosem a budou mi chybět.

– Khamul1

Moudrost, laskavost a ochota pomáhat, to byl trvalý příspěvek pana profesora ke kultivaci Wikipedie. I když jsme k němu vzhlíželi obdivně vzhůru, on s námi vždy skromně jednal jako rovný s rovným.

– Svenkaj

Děkuji Vám za čas, který jste Wikipedii věnoval. Byl jste, jste a budete inspirací pro mnohé včetně mě.

– Triquelito

Osobně jsme se bohužel nepoznali, přesto díky.

– jkb

S panem Sokolem jsem se virtuálně setkal mnohokrát (naposledy mi v lednu vytkl nevstřícnost k nováčkovci...). Osobně jsem se s ním setkal asi třikrát a zažil jsem s ním jeden velice zvláštní jev: v místnosti bylo několik lidí, kteří se snažili něco řešit. Přišel pan Sokol, nic neřekl, nic nenavrhl a najednou začaly myšlenky lítat. Hrnulo se to dopředu a každý ze sebe vydával to nejlepší. To způsoboval pan Sokol svou pouhou přítomností. Něco takového jsem zažil tuším jen dvakrát za život. Pane profesore děkuji, že jsem tu mohl být s Vámi!

– Gampe

Velmi jednoduše, bez nějakých kudrlinek: děkujeme za všechno, pane profesore. Bylo nám ctí.

– Mario7

Potkávali jsme Vás zde jako milého a vstřícného editora. Především jste ale byl člověkem s neuvěřitelným rozhledem, zároveň však oplývající skromností a pokorou. Odpočívajte v pokoji, pane profesore.

– Gumideck

Je mi to moc líto, ještě zde s námi mohl pár let pobýt. Osobně jsme se sice nikdy nepotkali, ale párkrát mi opravil něco v mnou vytvořených heslech. Budeme vzpomínat.

– Mojmir Churavy

Vážený pane profesore, bylo mi ctí, že jsem se mohl považovat za Vašeho kolegu na Wikipedii. Děkuji Vám.

– Chalupa

Pane profesore, děkuji Vám za vše, co jste pro Wikipedii udělal. I za to, že jste si mnohokrát našel čas a upravil několik hesel, co jsem napsal. Již několikrát jste mě inspiroval k tomu dělat věci lépe. Budeme na Vás všichni vzpomínat.

– Janbery

Vnímám jsem vás jako wikipedistu a člověka moudrého, skromného, s velkým přehledem a rozhledem a zároveň zcela postrádajícího intelektuální pýchu a agresivitu. Jsem rád, že jsem vás zde, alespoň virtuálně, potkal.

– Whitesachem

Pane profesore, děkuji Vám za vše, co jste pro Wikipedii udělal, ať už to byla tvorba článků, pomoc na patrole nebo propagace Wikipedie – zejména iniciace dodnes úspěšného projektu Seniori píše Wikipedii. Oceňuji Vaši ochotu pomoci i poradit, vážil jsem si i Vašich diskusních příspěvků – ačkoliv nebyly četné, byly vždy moudré. Kéž Vás Kristus přijme do svého království a dá útěchu Vaší rodině.

– Draceane

Nikdy jsem s panem profesorem nevedl žádnou diskuzi, ale několikrát mi editoval články. Děkuji, že jste si našel čas i na mě, ale hlavně děkuji za to, že jste zde 14 let (osobně jsem neměl možnost vidět) vykonával velmi dobrou práci! Nezapomeneme.



Děkuji pane profesore za Vaši (nejen zdejší) práci, bylo mi ctí s Vámi spolupracovat. Budete nám tu chybět.

- Daniel Pospíšil

Dělilo nás od sebe mnoho let řeky života, přesto nás spojovala práce na stejném projektu. Obdivoval jsem jeho entuziasmus pro věc, množství znalostí i slušnost, která dnes tolik chybí. Ještě o Vánocích jsme si psali soukromou korespondenci, teď bohužel píšu sem. Výjimečný muž. Requiescat in pace.

- OJJ

Děkuji Vám za veškeré opravy mých článků a bylo mi ctí s Vámi spolupracovat. Wikipedie bez Vás bude jinou Wikipedií.

- Mirek256

Vnímal jsem vás jako wikipedistu a člověka moudrého, skromného, s velkým přehledem a rozhledem a zároveň zcela postrádajícího intelektuální pýchu a agresivitu. Jsem rád, že jsem vás zde, alespoň virtuálně, potkal.

- Whitesachem

Děkuji za Vaši práci, a ochotu.

- Ján Kepler

Ačkoli jsem Vás neznal osobně, vím, jakým jste byl, nejen pro projekt, přínosem. Budete nám chybět, pane profesore.

- Jan Myšák

Odešel moudrý, noblesní a statečný člověk, jakých v téhle zemi není mnoho. A ještě k tomu wikipedista! Díky za vše.

- Gortyna

Díky za to množství kvalitně odvedené wikipráce!

- Tchoř

Sice jsme se při editaci mnohokrát nepotkali a osobně vůbec, přesto budu vzpomínat na moudrého wikipedistu, který dokázal často přidat podnětný názor.

- JAn

Když jsem na Wikipedii začínal, byl jsem překvapen, že tak společensky významná osobnost, jako byl pan Sokol, je wikipedistou a toto zjištění mě udrželo na tomto projektu. Byl pro mě velkou autoritou a vždy jsem ho oslovoval pane Sokol. Oslovovat ho jako kolegu jsem se necítil být hoden. Nepodařilo se mi se s vámi osobně setkat a už se mi to nepodaří. Bohužel.

- Podroužek

Bylo mi ctí Vás poznat, Váš rozhled i laskavost mi přinášely inspiraci i naději. Děkuji.

- Vojtěch Veselý

Pamatuji si Vaše první kroky na Wikipedii. Mám obrovskou radost, co vše jste od té doby pro Wikipedii udělal. Klobouk dolů, pane profesore!

- Nártoun

Pane profesore, díky moc za Vaši práci a přítomnost na Wikipedii. Ať Vás Pán přijme do své slávy.

- F.ponizil

Odpočívajte v pokoji Boží náruče, pane profesore. Veliké díky za všechnu Vaši práci a naplněný život.

- Ruchadlo

Díky.

- Poirot12345

Sice jsem Vás neznal osobně, ale pro Wikipedii jste mnoho udělal. Děkujeme!

- Poirot12345

Pane profesore, děkuji za vše, co jste pro Wikipedii udělal. Wikipedii bude wikipedista Vašich zkušeností a rozhledu chybět. Děkuji.

- Martin Urbanec

Prof. Sokol byl velmi významný myslitel. Jeho přirozená skromnost bohužel bránila tomu, aby jeho myšlenky, narozdíl od veřejně exhibujícího Bělohradského a dalších, pronikly na veřejnost tak, jak by jim slušelo. Jsem moc rád, že jsem s ním mohl občas osobně spolupracovat na Karlově univerzitě a zůstane pro mne nedostižným vzorem uctivé komunikace v rámci diskusí na Wikipedii, nemluvě o obrovském množství cenných editací, které udělal.

- Jirka DI

Čest Vaší památce! Díky, pane profesore Sokole.

- Matěj Suchánek

Díky za Vaši činnost, pane profesore.

- Romanvysansky

Vážený pane profesore, bylo mi ctí setkávat se s Vámi osobně i virtuálně. R. I. P.

- Dobroš

Vážím si toho, že jsem Vás směl potkávat na živo i zde virtuálně na Wikipedii. A děkuji za všechno.

- Ioannes Pragensis

Děkuji, pane profesore, zejména za Vaši ochotu předávat svou moudrost a životní zkušenost ostatním. Obdivoval jsem Vaši schopnost dokázat v besedách promptně, věcně a srozumitelně reagovat na mnohé nejen filosofické otázky tak, že se Vaše odpověď svou úrovní blížila strukturovanému výkladu, který by si většina musela dlouze předem připravovat. Byl jste vzorem i svou slušností. Čest Vaší památce.

- Petr Karel

Když jsme se u nějakých editací potkali, tak jsem i takové virtuální setkání považoval za ohromnou čest.

- Jik jik

Odpočívajte v pokoji, pane profesore, díky nejen za cenné editace

- Rottweiler

Vážený pane profesore, bylo mi ctí, že jste doplňoval mnou založené pahýly o francouzských obcích a že i vaše poslední editace na tomto pozemském světě jste jednomu takovému věnoval. Díky za vše. Čest Vaší památce.

- Jowe

Je mi líto, že už nebudeme mít možnost střetnout se na fakultě a ani tady. Odpočívajte v pokoji.

- Dominikosaurus

Přestože jsme se osobně neznali, a i zde jsme se setkávali spíše výjimečně, přijal jsem zprávu o Vašem odchodu s lítostí. Byl jste důležitým článkem jak pro Wikipedii, tak pro český veřejný prostor. Hodně zdaru na Vaší poslední cestě.

- YJM

Patřil jste k těm, kterých je málo, ale jsou! Děkuji za Vaše životní dílo. Ať Vaše jméno zůstane nezapomenuto.

- Martin Kotačka

Vážený pane profesore, děkuji! Také Vaše práce na Wiki pro mě byla velkým povzbuzením. V naději proti naději.

- Ostiensis

Byl jste velkou osobností, přesto jste se k nám tady na Wikipedii nechoval nadřazeně, naopak snažil jste se nevyčínat a být jedním z nás. Každé bytí virtuální setkání s Vámi tady na Wikipedii bylo pro mě velkou ctí.

- Romanzazvorka

Opustila nás jedna ze skutečných elit, moudrý a rozvážný člověk. Čest Vaší památce!

- Jagro

Rozvážný člověk s úctyhodným nadhledem. Velká ztráta pro Wikipedii.

- Podzemnik

Jednou mi byla panem profesorem vytknuta přílišná délka článku. Cítil jsem se tehdy velmi poctěn. Upřímnou soustrast, velká ztráta nejen pro Wikipedii, ale pro celou naši republiku.

- Darth AK

Díky za Vaši činnost, pane profesore! Vaše laskavé drobnosti v moři oprav mi budou chybět!

- lkcur

Pan profesor věděl, znal a byl nesmírně ochotný. Osobně jsme se potkali několikrát. Mám s ním i jednu krásnou historku, kdy jsme postávali před fakultou na Albertově a věnovali se jednomu společnému zlovyku. A jeho slova „to je ale hroznej zlovyk, ale kdyby to aspoň nebylo tak dobrý,“ ty jen tak nezapomenu. A díky za všechnu tu práci!

- frettie.net

Odešel velmi vzácný člověk, pro kterého byl respekt, laskavost a ochota pomáhat jiným přirozenou součástí života. Vážený pane profesore, budete společnosti chybět nejen jako vážený wikipedista.

- Czeva

Je velká škoda dobrého člověka. Budiž mu země lehká.

- Rosičák

Díky, pane profesore! Rád jsem Vás potkával u nás na Břevnově a v okolí Břevnovského kláštera.

- David Sedlecký

Děkujeme.

- Palu

Vážený pane profesore, děkujeme.

- LADALENKEROVA

Byl jste našim prezidentem i po volbách ... Zůstáváte vzorem a vedením, děkujeme.

- Robert Pleskot

Non obiisti sed abiisti. Díky za vše.

- Barbatus

S poděkováním za dlouholetou neúnavnou propagaci Wikipedie, Hnetubud.

Morální, vzdělaný a především velmi lidský. Tak si Vás pane profesore budu pamatovat. Těším se na setkání u Něj.

- Filis-cswiki

Vůbec netuším, kdo se tady pod jakým nickem skrývá a nikdy jsem po tom nepátral. Díky za vše, pane kolego.

- Railfort

S panem profesorem jsem se setkal osobně v HK i prostřednictvím Wiki, kdy jsem s ním konzultoval nějaké úpravy u jednoho článku. Čest jeho památce!

- Jan Jankovič

Pane profesore, díky za vše.

- JirkaSv

Hluboká poklona, pane profesore. Díky za vaši poctivou práci na Wikipedii i jinde, za vaše dobré srdce a vysoký morální standard. Bylo mi ctí Vás poznat při společné práci a navždy si to budu pamatovat. Přeji klidné odpočínutí.

- egg

Pane profesore, děkuji za Vaši práci, skromnost a trpělivost.

- Jenda H.

Pana profesora jsem osobně neznal, s jeho tvorbou a příspěvky jsem se však setkával neustále. Děkuji za Vaši práci na projektu.

- RiniX

Děkuji.

- Herigona

Vlastně jsme neměli mnoho příležitostí k setkání nebo přímé spolupráci. Ale povědomí o takřka neustálé a plodné přítomnosti pana profesora byla tak nějak součástí oné naděje, že tento projekt má svůj smysl přesahující obzory a zájmy běžných wikipedistů a wikipedistek. Bylo by příliš sebestředné omezit se na vyjádření, že mi tu bude kolega Sokoljan chybět, stejně jako že bude chybět Wikipedii. Ještě spíš chybí celé zemi jako myslitel a akademik i jako prezident, kterým se téměř mohl stát, i kdyby to znamenalo, že už se nedostane k Wikipedii. Ale čas vypršel, takže aspoň zpětně díky za všechno.

- Bazi

Byl jste úžasný wikipedista i člověk. Díky.

- lwbrowse

Odpočívajte v pokoji, pane profesore.

- Patrik L.

Díky za vše, pane profesore. I prostřednictvím Vaší práce tu s námi zůstanete navždy.

- Jklamo

Ať je nám Váš přístup k práci na Wikipedii inspirací.

- Matěj Orlický

Naposledy jsme se potkali v článku o chrástí, který jste založil z přeměrování jako krátký pahýlek. A právě ta civilnost a obyčejnost, že jste se jako filosof neštítal psát o úplně obyčejných věcech, a i o složitých a velkých věcech jste dokázal psát jednoduše a srozumitelným jazykem, byla Vaší předností. Někdy to možná bylo víc didaktické než encyklopedické, každopádně vždy velmi lidské a inspirativní.

- ŠJů

Pane profesore, děkuji za Vaši práci, skromnost a trpělivost.

- Jenda H.

Bylo mi ctí. Představoval jste to nejlepší z nás. Patří Vám můj věčný dík!

- Aktron

Smrt je jediná věc, kterou nemůžeme nikdo změnit. Pane profesore, děkujeme za vše, co jste nejen pro Wikipedii, ale i pro tuhle zemi udělal. Byl jste a budete pro nás vzorem.

- KKDAII

Pan profesor si teď jistě užívá pobytu v Elysiu a činí tak zcela zaslouženě. Jeho přínosná činnost na Wikipedii i mimo ni, ale také vstřícnost, lidskost a morálka budiž pro nás všechny příkladem. Byl to hlavně on, kdo ve mě v mých wikipedistických začátcích budil chuť Wikipedii dále rozvíjet, a za to jsem upřímně rád a na ty skvělé chvíle si vždy rád vzpomenu. Pane profesore, děkuji Vám za vše.

- Eda19

Vaše úmrtí mě velmi zarmoutilo, protože jsem Vás považoval za jednoho z nejlepších vzdělavců a osob veřejného života naší země. Popravdě se musím přiznat, že jsem o vaší editační činnosti na wikipedii nevěděl a dozvěděl se o tom až poté, co jste odešel na věčnost. Jelikož jsem na wikipedii nováčkem, tak je mi vaše dosavadní činnost inspirací k další práci. Děkuji Vám za vše. Tato země by potřebovala více lidí jako jste byl Vy.

- Arnoschtek

O smrti jste kdesi napsal, že právě konečnost a omezenost života dává lidské existenci její napínavost a dramatičnost a že jen konečný, omezený život může nakonec vytvořit příběh, který se dá vyprávět. Podobně jako obraz nebo román, i lidský život musí skončit... Dopsal jste dobrý příběh, zanechal rozsáhlé dědictví, byť nehmotné: ve Wikipedii, v překladech, přednáškách; kéž by Vaše skromnost byla příkladem a Vaše myšlenky táhly k hledání pravdy. Bylo mi ctí.

- ChJn

Odešel člověk užitečný do poslední chvíle. Hluboký respekt a vřelé díky za vše!

- Pepe357

## Osobní vzpomínka na prof. Jana Sokola od wikipedisty Kychota

S Janem Sokolem jsme se nijak pravidelně nevidávali. Občas jsme se potkali na nějaké té Wikikonferenci. Na naše pravidelná setkávání po různých hospodách nechodil. (A pokud by začal chodit – tak leda v době, kdy už jsem tam moc nechodil já.)

To, co nás nejvíc spojovalo, byla práce na Wiki. Stejně jako pro jeho studenty, tak i pro mé studenty je Wikipedie silným zdrojem informací. Už se samotným vznikem Webu mi bylo jasné, že se zde otevírá prostor nejen k pasivnímu přijímání, ale zejména pro aktivní vytváření vlastních webových stránek. A wiki technologie tuto možnost zpřístupnila prakticky každému. K tomu se snažíme vést naše studenty např. při vytváření seminárních prací.

Snad k nejtěsnějšímu kontaktu s Janem Sokolem došlo při samotné editaci na Wikipedii. Každý wikipedista to už zažil, že jeho představy o tom, jak by měl nějaký článek vypadat, se mohou lišit od představ jiných. Nejednoho začínajícího wikipedistu jejich reakce zcela odradí, ti ostrílení po sobě někdy pálí v revertačních válkách: Pro někoho vítaný adrenalin, pro jiného třeba i těžké trauma. Někdy může být předmětem sporu znění textu, ale někdy i taková nevinná věc, jako je vzájemné prolinkování, tedy wikifikace.

Onehdy jsem si chtěl doplnit své vzdělání ohledně Karla Velikého. Rozlehlost jeho říše ilustruje hned začátek článku vyjmenováním jazyků, jakými se v jeho úřadovalo: V Karlově franské říši se úřadovalo latinsky, různé dialekty (franský, saský, bavorský, fríský, durynský, alamanský, langobardský) tu zněly vedle dialektů galských, románských a slovanských. Kdo to dneska zná, co je to za jazyky a dialekty a kde bývaly ty říše, o kterých se tu píše? Dlouho trvalo, než se mi podařilo skoro vše dohledat. Skoro vše. Co si třeba představit pod pojmem románské dialekty v té době?

Co nyní udělá altruistický wikipedista? Chce se o výsledek své práce podělit i s dalšími čtenáři a usnadnit jim jejich klopotnou práci za vzděláním. A tak jsem další hodiny strávil důkladnou wikifikací celého článku. Dopoledne v tahu, nicméně sladký pocit na duši, že jsem zase něco udělal pro záchranu světa.

Sladký pocit mi ale nevydržel dlouho. Když jsem se chtěl tím vyšperkovaným článkem potěšit ještě druhý den, zbyly mi už jen oči pro pláč: Polovina mých těžce vydřených linků v háji! Indián nepláče, ten hned vykopává tomahawk. Wikipedista se hned sápe po revertu. A k tomu všemu přivěšená zpráva na mé diskusní stránce:

*„Vážený kolego, velmi oceňuji Vaši práci pro Wikipedii, ale s linkováním v článku o Karlu Velikém jste to poněkud přehnal. Je mi hloupé Vám jako zkušenému wikipedistovi radit, ale možná byste si měl oživit pravidla pro “linkování” (např. [1]) nebo ještě lepší pravidla enwiki. V těch českých chybí důležitá zásada, že se linkují jen pojmy a data s přímým vztahem ke hlavnímu tématu článku a odkazuje na něco, co poučení o předmětu rozšiřuje. Přílišná hustota „modrých“ i „červených“ odkazů naopak ruší při čtení a linkováním např. všech dat vznikají sáhodlouhé seznamy, které nejsou k ničemu. Omlouvám se, že jsem část přidanych linků a nbsp vymazal – pokud byste trval na svém znění, můžete to jednoduše revertovat.“*

Zdraví --Sokoljan (diskuse) 28. 7. 2020, 17:38 (CEST)

Byl vyzván – nerevertoval jsem. Namísto toho jsem všechny ty své linky – nahradil jedním linkem. A možná, že právě tehle link za to může – že se mi derou slzy do očí. Změnil teď tehle link mezi našimi dušemi barvu? Zčervenal? Vede do prázdna? Celou noc se mi o něm zdálo.

Před jedenácti lety jsme řešili nesmrtelnost duše i zde na Wikiverzitě. Článek jsem tehdy ukončil citací:

*„Platónská a křesťanská představa duše teprve otevřela cestu k uznání lidské jedinečnosti, svobody a ovšem také odpovědnosti. Toho, co člověk napáchá, se nikdy nezavírá. Dokonce ani smrti ne – to je převratný význam myšlenky duše, která neumírá. Právě proto, že má takovou duši, potřebuje každý člověk být svobodný; a jen proto, že má duši, si to také může dovořit.“ Tak tomu rozuměl Masaryk, který byl přesvědčen, že bez představy duše není mravní život vůbec myslitelný. Viz Jan Sokol: Můžeme „být mrtví“?*

Díky, Jane Sokole. A nashledanou!

– Kychot

Úmrtí Jana Sokola mě zaskočilo, bude mi chybět a leckdy si na něj vzpomenu. Narodil se v roce 1936, stejně jako třeba Zdeněk Svěrák, Jan Tříska, Milan Uhde. Ve všech diskuzích pod internetovými nekrology drtivě (až na nepatrné výjimky) převažovaly komentáře lidí, kteří dávali najevo upřímný smutek a hodnotili pana Sokola jako jednoho z mála slušných a úctyhodných lidí ve veřejném prostoru. To v České republice v hodnocení veřejně známých lidí není obvyklé. Lidé vyjadřovali zklamání, že se v roce 2003 nestal českým prezidentem, představoval pro ně důvěryhodného politika, jichž moc není. S tímto pohledem se plně ztotožňuji.

Pana Sokola si vybavuji především jako ministra školství a vysokoškolského pedagoga a člověka, který má co říci a vyplatí se mu naslouchat a přemýšlet o jím řečeném. I jako ministr do práce jezdil tramvají, nepotřeboval se nijak ponižovat ani vyvyšovat. Několikrát jsem se s ním osobně potkal, většinou v centru Prahy – vždy klidně a rozvážně jdoucí, s radostí jsem ho pozdravil, takové setkání mi prozářilo den.

Byl lidsky vstřícný (i v e-mailové komunikaci), tolerantní, schopen formulovat i složité myšlenky pochopitelně pro druhé. Byla radost pobývat v jeho přítomnosti. Několikrát se mnou zde na Wikipedii vešel do přátelské komunikace, takže mám podobnou zkušenost jako popisuje Kychoť. Děkuji mu za mnohé, co vykonal. Čest jeho památce!

- Elny

Upřímnou soustrast a poděkování vyjádřili také wikipedisté Týnajger, Zbrnajsem, Holder a David Kennedy.



